

Vergaderjaar 2019–2020

35 443

Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Incidentele suppletoire begroting inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten)

B

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 april 2020

Op 25 maart jl. heeft het kabinet noodmaatregelen voor Caribisch Nederland aangekondigd i.v.m. COVID-19, in lijn met de maatregelen voor Europees Nederland. In reactie hierop hebben de openbare lichamen in een gezamenlijke brief van 29 maart jl. gereageerd op deze brief en een nadere verkenning gedaan naar (andere) oplossingen voor de geschetste problematiek. Conform het verzoek van de bestuurscolleges van de openbare lichamen doe ik u deze brief¹ in afschrift toekomen.

Tevens treft u aan de antwoordbrief² van het kabinet van heden, waarin gereageerd wordt op de voorstellen van de openbare lichamen. Zoals in de brief aan de Tweede Kamer van 25 maart is aangegeven is het uitgangspunt bij de maatregelen voor Caribisch Nederland dat maatregelen vergelijkbaar zijn met de maatregelen die in Europees Nederland zijn genomen. Indien maatregelen niet 1 op 1 kunnen worden ingezet in Caribisch Nederland wordt gezocht naar vergelijkbare instrumenten die zoveel mogelijk hetzelfde effect kunnen bewerkstelligen.

Specifiek vragen wij uw aandacht voor het voorstel van de openbare lichamen om het vastrecht voor alle nutsvoorzieningen te reduceren tot nul. De kosten van nutsvoorzieningen in Caribisch Nederland is een onderwerp waar de Tweede Kamer en ook uw Kamer veelvuldig aandacht voor heeft gevraagd. Het voorstel van de openbare lichamen sluit aan bij de ambitie van het kabinet – zoals verwoord aan uw Kamer – om de noodzakelijke kosten van levensonderhoud te verlagen. Zo heeft het kabinet zich met het ijkpunt voor het sociaal minimum gecommitteerd om de noodzakelijke kosten van levensonderhoud terug te brengen tot een redelijk niveau met als doel dat alle inwoners van Caribisch Nederland in de minimale kosten van levensonderhoud kunnen voorzien. In de

¹ Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffiën. 166701.

² Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffiën. 166701.

voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland van juni 2019 is toegezegd om de Tweede Kamer de komende vijf jaar jaarlijks te informeren over de voortgang.³

Gelet op de grote sociaaleconomische effecten in verband met COVID-19, heeft het kabinet besloten om voor alle gebruikers in Caribisch Nederland een aftrekpost op de rekening te verlenen ter hoogte van het vaste aansluittarief voor elektriciteit en water. Deze maatregel geldt vanaf 1 mei aanstaande tot het eind van dit jaar. Voor Saba is er geen vastrecht en gaat het om vergroting van de opslagcapaciteit van water (cisterne) om op die wijze in kostenreductie te voorzien. Voor telecom introduceert het kabinet tot eind 2020 eveneens een aftrekpost op de rekening voor het gebruik van internet met \$ 25 per abonnee. Met deze maatregel is een bedrag van incidenteel 7,8 miljoen euro gemoeid. Over de uitvoering van deze financiële ondersteuning zullen afspraken worden gemaakt met de nuts en telecombedrijven op de eilanden.

Een ander voorstel van de openbare lichamen ziet op het verbeteren van de ferryverbinding tussen Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. Het kabinet heeft besloten om met dit voorstel mee te gaan, zodat ten opzichte van de huidige ferryverbinding de tarieven worden gereduceerd en de vaarfrequentie wordt verhoogd voor de duur van twee jaar. De geschatte kosten hiervoor bedragen € 2 mln. (€ 1 mln. per jaar). De bovenwindse eilanden, en vooral Saba en Sint Eustatius, worden door de crisis zwaar geraakt. De eilanden zijn voor een groot deel afhankelijk van toerisme. Met een goede en betaalbare ferry wordt verwacht dat na de lockdown toeristen uit de regio de eilanden vaker zullen aandoen. Ook kunnen de bewoners zich vaker en goedkoper verplaatsen. Saba en Sint Eustatius kunnen zodoende straks sneller economisch herstellen. De concessie wordt lokaal uitgevoerd en er worden meerdere partijen betrokken.

Ook hebben de openbare lichamen aandacht gevraagd voor een toename van de armoede. Door het wegvallen van het toerisme, het sluiten van de Medical School op Saba en de lockdowns zijn de inkomsten voor velen van de ene op de andere dag weggevallen. Er is een toename zichtbaar in het aantal hulpbehoevenden dat zich aandient bij voedselbanken en soortgelijk initiatieven en organisaties, of anderszins afhankelijk is van voedselpakketten of -bonnen. Dit legt niet alleen een zwaar beslag op de hulporganisaties, maar ook op de overheidsorganisatie.

Het kabinet heeft daarom besloten om € 500.000 beschikbaar te stellen voor het financieren van (lokaal samengestelde) voedselpakketten, inclusief hygiëneproducten, voor de toename van kwetsbare groepen in Caribisch Nederland en, waar nodig, het helpen bij de distributie daarvan.

Het wegvallen van toerisme en daarmee het inkomen van vele burgers speelt ook op Curaçao, Aruba en Sint Maarten. Ook daar is een toename zichtbaar in het aantal hulpbehoevenden dat zich aandient bij voedselbanken en soortgelijke initiatieven en organisaties. Het kabinet heeft daarom besloten om € 16 miljoen beschikbaar te stellen om de kwetsbare groepen op deze landen te kunnen voorzien van voedselpakketten en hygiëneproducten. Over de praktische uitvoering treed ik in overleg met lokale autoriteiten.

De budgettaire gevolgen van de maatregelen worden in suppletoire begrotingswetten aan u voorgelegd. Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft

³ Kamerstukken II, 2018/2019, 35 000 IV, nr. 61

geautoriseerd. Aangezien uitstel van uitvoering van deze spoedeisende maatregelen die in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops